

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Тернопільський національний економічний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи

 Задорожний З.-М. В.
“ 24 ” 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни

«МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ»

рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
галузь знань – 12 Інформаційні технології
спеціальність – 121 Інженерія програмного забезпечення
освітньо-наукова програма – «Інженерія програмного забезпечення»

Тернопіль – ТНЕУ
2019

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ (PHD THESIS PROSPECTUS)»

1. Опис дисципліни «Методика виконання дисертаційної роботи (PhD Thesis Prospectus)»

Дисципліна – Методика виконання дисертаційної роботи (PhD Thesis Prospectus)	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 12 Інформаційні технології	Дисципліна з циклу професійної підготовки блоку обов'язкових дисциплін Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 1	Спеціальність 121 Інженерія програмного забезпечення	Рік підготовки: <i>Денна</i> – 1 <i>Заочна</i> – 1 Семестр <i>Денна</i> – 1 <i>Заочна</i> – 1
Кількість змістових модулів – 2	рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)	Аудиторні: <i>Денна</i> – 45 год. <i>Заочна</i> – 22 год.
Загальна кількість годин – 120 год.		Самостійна робота <i>Денна</i> – 75 год. <i>Заочна</i> – 98 год.
Тижневих годин – 8 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни «Методика виконання дисертаційної роботи (PhD Thesis Prospectus)»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Виконання освітньої програми зумовлює необхідність формування у здобувачів комплексного уявлення щодо організації, методики виконання та презентації оригінальних наукових досліджень. У зв'язку з цим метою вивчення дисципліни «Методика виконання дисертаційної роботи (PhD Thesis Prospectus)» є формування в аспірантів цілісного уявлення про науково-дослідний процес та логіку його побудови, забезпечення здатності виконувати оригінальні дослідження на засадах академічної доброчесності, продукувати нові ідеї в інженерії програмного забезпечення та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, які ґрунтуються на належній доказовій базі, формулювати і перевіряти гіпотези, а також оприлюднювати наукові дослідження у провідних наукових виданнях з інженерії програмного забезпечення та суміжних галузей, конференціях, конгресах, симпозиумах та кваліфіковано презентувати результати дисертаційної роботи в процесі її захисту.

2.2. Передумови для вивчення дисципліни

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: «Методологія та організація наукових досліджень», «Математичне моделювання та обчислювальні методи», «Філософія науки».

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни «Методика виконання дисертаційної роботи (PhD Thesis Prospectus)»:

– здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в інженерії програмного забезпечення та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з інженерії програмного забезпечення та суміжних галузей.

2.4. Результати навчання:

– формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

3. Програма навчальної дисципліни «Методика виконання дисертаційної роботи (PhD Thesis Prospectus)»

Змістовий модуль 1. Науково-методичні підходи до наукового дослідження

Тема 1. Поняття наукової діяльності та наукових досліджень.

Характеристика науки, наукової діяльності та наукового дослідження. Організація та нормативно-правове регулювання наукової діяльності в Україні. Дисертаційна робота як вид наукового видання та результат наукових досліджень.

Література: 5; 6; 7; 8; 9; 10; 12; 13; 18; 25; 26; 29; 30; 31.

Тема 2. Технологія роботи над дисертацією зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення».

Послідовність роботи над дисертацією. Вибір теми дисертації зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення» та вимоги до її формулювання. Визначення об'єкту, предмету та завдань дисертаційного дослідження зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення». Складання плану дисертації, підбір літератури та визначення методів дослідження. Організація праці при проведенні наукових досліджень.

Література: ; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 17; 19; 20; 22; 25; 26; 32.

Тема 3. Науково-методичні підходи до написання дисертаційної роботи зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення».

Прийоми викладення матеріалів наукового дослідження. Тези та аргументи в науковому дослідженні. Гіпотези дослідження. Особливості написання та складові вступу до дисертації. Робота над розділами дисертації зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення». Висновки до дисертації та взаємозв'язок «завдання – наукова новизна – висновки». Мова та стиль викладу матеріалів дослідження. Авторське виконання дисертації і плагіат.

Література: 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 19; 20; 21; 22; 23; 24; 25; 26; 27; 28; 32.

Змістовий модуль 2. Оприлюднення та презентація результатів дисертаційного дослідження.

Тема 4. Вимоги до оформлення дисертації.

Структура та обсяг дисертації. Основні технічні вимоги до оформлення дисертації. Анотація до дисертації. Особливості оформлення таблиць,

рисунків, формул, умовних позначень. Порядок оформлення списку використаних джерел та правила посилань на них. Призначення додатків до дисертації та порядок їх оформлення. Ознайомлення наукової громадськості з дисертацією.

Література: 1; 3; 7; 8; 9; 11; 13; 20.

Тема 5. Опублікування результатів дисертаційного дослідження.

Основні вимоги до опублікування результатів досліджень. Структура наукових праць, в яких публікуються основні наукові результати дисертації. Провідні наукові видання з інженерії програмного забезпечення та суміжних галузей. Вимоги до написання монографій та наукових статей. Апробація та впровадження результатів дисертації зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення».

Література: 2; 7; 8; 9; 11; 13; 15; 16; 22; 26.

Тема 6. Попередній розгляд дисертації та порядок її захисту.

Проведення попередньої експертизи дисертації. Процедура утворення спеціалізованої вченої ради та подання документів в раду. Опонування дисертації. Вимоги до доповіді на захисті дисертаційного дослідження. Проведення захисту дисертації. Оформлення документів атестаційної справи.

Література: 7; 8; 9; 12; 14; 16.

**4. Структура залікового кредиту з дисципліни
«Методика виконання дисертаційної роботи (PhD Thesis Prospectus)»
(денна форма навчання)**

	Кількість годин	
	Аудиторні години	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Науково-методичні підходи до наукового дослідження		
Тема 1. Поняття наукової діяльності та наукових досліджень	6	14
Тема 2. Технологія роботи над дисертацією зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення»	6	10
Тема 3. Науково-методичні підходи до написання дисертаційної роботи зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення».	10	16
Змістовий модуль 2. Оприлюднення та презентація результатів дисертаційного дослідження		
Тема 4. Вимоги до оформлення дисертації	9	9
Тема 5. Опублікування результатів дисертаційного дослідження	6	12
Тема 6. Попередній розгляд дисертації та порядок її захисту	8	14
	45	75

(заочна форма навчання)

	Кількість годин	
	Аудиторні години	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Науково-методичні підходи до наукового дослідження		
Тема 1. Поняття наукової діяльності та наукових досліджень	3	18
Тема 2. Технологія роботи над дисертацією зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення»	3	14
Тема 3. Науково-методичні підходи до написання дисертаційної роботи зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення».	5	21
Змістовий модуль 2. Оприлюднення та презентація результатів дисертаційного дослідження		
Тема 4. Вимоги до оформлення дисертації	4	13
Тема 5. Опублікування результатів дисертаційного дослідження	3	17
Тема 6. Попередній розгляд дисертації та порядок її захисту	4	15
	22	98

5. Самостійна робота

№ з/п	Тематика	К-сть годин (денна)	К-сть годин (заочна)
1.	Види наукових публікацій	2	3
2.	Види та ознаки наукового дослідження	2	3
3.	Вимоги до цитування, правила оформлення посилань	2	3
4.	Відгук та рецензія як форми оцінки наукових праць	2	3
5.	Гіпотеза: поняття, структура та види	3	4
6.	Документи, необхідні для подання дисертації у спеціалізовану вчену раду	2	3
7.	Інформаційне забезпечення дисертаційного дослідження	3	4
8.	Культура науковця	2	3
9.	Методика підготовки наукової статті зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення»	3	4
10.	Мультимедійна презентація результатів дослідження	2	3
11.	Наука як діяльність: характеристика, суб'єкти та нормативно-правове регулювання	2	3
12.	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: склад, структура та повноваження	2	3
13.	Науковий керівник та його роль у виконанні дисертаційного дослідження	2	3
14.	Нормативно-правові документи, що регламентують наукову діяльність працівників вищої освіти	3	3
15.	Організація наукової діяльності в Україні	3	4
16.	Організація робочого місця здобувача наукового ступеня	2	4
17.	Оформлення списку використаних джерел	2	3
18.	Перелік фахових видань зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення»	2	3
19.	Поняття наукового дослідження	2	3
20.	Порядок вибору, формулювання і затвердження теми дисертаційного дослідження	2	3
21.	Пунктуація, синтаксичне оформлення речень	2	3
22.	Самоперевірка відповідності матеріалів дисертації встановленим вимогам	3	4
23.	Види міжнародних наукометричних баз даних та їх характеристика	3	4
24.	Стилістичні особливості доповіді для процедури захисту дисертації	2	2
25.	Сценарій захисту дисертаційного дослідження	2	2
26.	Характеристика та основні вимоги до тез наукової доповіді	2	2
27.	Форми відображення результатів наукових досліджень	2	2
28.	Формування відповідей на зауваження офіційних опонентів та інших науковців	2	2
29.	Характеристика Закону України «Про вищу освіту»	2	2
30.	Характеристика Закону України «Про наукову і науково-технічну	2	2

	діяльність»		
31.	Характеристика методів наукового дослідження	4	4
32.	Характеристика основних розділів дисертації за обраною темою дослідження зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення»	4	4
	Разом	75	98

6. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Методика виконання дисертаційної роботи (PhD Thesis Prospectus)» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- командні проекти;
- реферати;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- виступи на наукових заходах;
- залік.

7. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Методика виконання дисертаційної роботи (PhD Thesis Prospectus)» визначається за шкалою оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання який передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Закон України «Про вищу освіту»	1
2.	Автореферат дисертації та анотація дисертації з відповідної спеціальності	2, 3, 4
3.	Наказ МОН України «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук»	5
4.	Фаховий журнал, в якому можуть публікуватися результати наукових досліджень зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення»	5
5.	Порядок присудження наукових ступенів	4,5,6
6.	Мультимедійна техніка	1,2,3,4,5,6

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Вимоги до оформлення дисертацій, затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#n91>
2. Вимоги до опублікованої монографії, що подається на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: наказ Міністерства освіти і науки України від 23.09.2019 р. № 1086/34058 URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE34058.html
3. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». URL: <http://lib.pu.if.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>
4. Завербний А.С. Коротка характеристика етапів процесу написання та захисту дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук. *Наша перспектива: науково-аналітичний журнал*. 2015. № 5-6 (8-9). С. 4-6.
5. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
6. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / В.С. Антонюк, Л.Г. Полонський, В.І. Аверченко, Ю.А. Малахов. – К.: НТУУ «КПІ», 2015. 276 с.
7. Омецінська І.Я. Конспект лекцій з курсу «Методика виконання дисертаційної роботи (PhD Thesis Prospectus)» для здобувачів наукового ступеня доктора філософії. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 80 с.
8. Омецінська І.Я. Методика виконання дисертаційної роботи: навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 112 с.
9. Омецінська І.Я. Тестові завдання з дисципліни «Методика виконання дисертаційної роботи (PhD Thesis Prospectus)» для здобувачів наукового ступеня доктора філософії. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 26 с.
10. Основи наукових досліджень у прикладних задачах : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Л. О. Кривопляс-Володіна [та ін.] ; Нац. ун-т харч. технологій. Київ : Сталь, 2016. 272 с.
11. Партико З.В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації : навч. посіб. Запоріжжя : КПУ, 2015. 235 с.
12. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF/page>
13. Порядок присудження наукових ступенів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/567-2013-%D0%BF>
14. Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів: наказ

МОН України від 14.07.2015 р. № 758. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0885-15>

15. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: наказ МОН України від 23.09.2019 р. № 1220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1086-19>

16. Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затверджений постановою Кабінету міністрів України від 6.03.2019 р. № 167. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-%D0%BF>

17. Про теми дисертаційних робіт: Лист МОНмолодьспорт № 1/9-116 від 14.02.2013 року. URL: http://osvita.ua/legisltion/Vishya_osvita/35146/

18. Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, затверджено постановою Кабінету міністрів України від 15.04.2015 р. № 244 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/244-2015-%D0%BF>

19. Сидоренко Н. М., Волобуєва А. М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : ВПЦ «Київський ун-т», 2015. 211 с.

20. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2016. 151 с.

21. Штефан А.С. Науковий плагіат: співвідношення використання ідеї та форми вираження твору. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2016. № 4 С. 68-79.

22. Adapting a Dissertation or Thesis Into a Journal Article. URL: <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/research-publication/dissertation-thesis>

23. Nygård, L. P. (2015) Writing for scholars. A practical guide to making sense & being heard (2nd ed.). Los Angeles, CA: Sage

24. Shona McCombes. How to write a research methodology. 2019. URL: <https://www.scribbr.com/dissertation/methodology/>

25. Sword, H. (2017). Air & light & time & space. How successful academics write. Cambridge, MA: Harvard University Press

26. Walliman, Nicholas (2018) Research methods: the basics/ 2nd edition. Abingdon. Oxon; New York, NY: Routledge

ДОДАТКОВА:

27. Горбань Ю.А. Історичне дослідження: науково-методичні підходи до написання дисертаційної роботи . URL: http://inb.dnsgb.com.ua/2012-1/12_gorban.pdf

28. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 р. № 3792-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

29. Закон України «Про вищу освіту» зі змінами і доповненнями від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>

30. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page>

31. Закон України «Про освіту» зі змінами і доповненнями від 05.09.2017 р.
№ 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

32. Writing a Dissertation or Thesis. URL:
<https://www.skillsyouneed.com/learn/dissertation-writing.html>